

Dosarul nr. 2r-210/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sângerei (judecător I. Popescu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători A. Rotaru, O. Moraru și N. Chircu)

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentată de avocatul Veaceslav Domenco,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov, Veronicăi Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil și încasarea cheltuielilor de judecată; și la cererea reconvențională depusă de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva Elenei Dobrogeanu, lui Mihail Dobrogeanu, Elenei Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliului r. Sângerei, intervenienți accesorii Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăceni și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la constatarea atribuirii bunului imobil pentru locuire permanentă, recunoașterea dreptului de folosință a bunului imobil, interzicerea creării obstacolelor în folosirea bunului imobil, declararea nulității absolute a certificatelor de proprietate, a certificatelor de moștenitor legal și a contractului de vânzare-cumpărare, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate, obligarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2016, Elena Dobrogeanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Șamșurov și Veronicăi Șamșurov cu privire la evacuarea silită a lui Nicolai Șamșurov și a Veronicăi Șamșurov, precum și a tuturor membrilor familiei acestora, din bunul imobil amplasat în XXXXX, cu nr.

cadastral XXXXX, și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 4).

În ședința de judecată din 06 septembrie 2016, reprezentantul copârâților Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, avocatul Serghei Șteliman, a depus cerere reconvențională împotriva Elenei Dobrogeanu cu privire la constatarea faptului ca în anul 1995, lui Nicolai Șamșurov, prin hotărârea cărmuirii fostului kolhoz „XXII съезд КПСС“, i-a fost atribuită locuința amplasată în XXXXX, pentru locuire permanentă; recunoașterea dreptului lui Nicolai Șamșurov și a membrilor familiei sale de a se folosi de locuința atribuită prin hotărârea cărmuirii fostului kolhoz „XXII съезд КПСС“ și de a locui permanent în acest bun imobil; interzicerea Elenei Dobrogeanu de a-l împiedica pe Nicolai Șamșurov și pe membrii familiei sale de a folosi locuința nominalizată, și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 41-45; 55).

În ședința de judecată din 20 mai 2017, reprezentantul lui Nicolai Șamșurov și a Veronicăi Șamșurov, avocatul stagiar Veaceslav Domenico, a depus cerere de modificare a acțiunii reconvenționale, formulând împotriva Elenei Dobrogeanu și a lui Mihail Dobrogeanu pretenția privind obligarea de a nu-l împiedica pe Nicolai Șamșurov și pe membrii familiei sale de a folosi locuința amplasată în XXXXX (vol. I, f.d. 106; 124).

Prin încheierea protocolară din 27 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, au fost introduși în proces în calitate de intervenienți accesorii Mihail Dobrogeanu și Primăria com. Copăceni (vol. I, f.d. 125).

Prin hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov și Veronicăi Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil. S-au evacuat silit Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov cu toți membrii familiei din bunul imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Elenei Dobrogeanu și de care aceasta se folosește conform certificatului pentru întocmirea contractului de determinare a modului de folosință nr. 7401/14/20723 din 01 aprilie 2015. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva Elenei Dobrogeanu, intervenienți accesorii Mihail Dobrogeanu și Primăria com. Copăceni, cu privire la constatarea faptului atribuirii locuinței pentru locuire permanentă, recunoașterea dreptului de a se folosi de locuință și de a locui permanent în aceasta și interzicerea de a pune piedici în folosirea locuinței (vol. I, f.d. 136-138).

La 29 ianuarie 2018, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Serghei Șteliman, au declarat apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei (vol. I, f.d. 141; 142).

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Serghei Șteliman, s-a casat hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, și s-a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 177-180).

Prin încheierea din 11 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei,

au fost introduși în proces în calitate de copârâți Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov (vol. I, f.d. 196).

La 04 octombrie 2018, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au depus cerere de modificare a acțiunii reconvenționale, indicându-i în calitate de copârâți pe Elena Dobrogeanu, Mihail Dobrogeanu, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliul r. Sângerei, iar în calitate de intervenienți accesorii – pe Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăceni și IP „Agenția Servicii Publice“, și solicitând, suplimentar față de pretențiile formulate anterior, declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 914 din 25 noiembrie 1999, prin care Domnicăi Gurscaia i-au fost atribuite în proprietate 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 781 din 25 noiembrie 1999, prin care Elenei Portărescu i-au fost atribuite în proprietate 2, 555% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 909 din 25 noiembrie 1999, prin care Elenei Gaina i-au fost atribuite în proprietate 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor legal nr. 3967 din 26 mai 2011, prin care, după decesul Domnicăi Gurscaia, Iurie Gurschi a moștenit 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor legal nr. 3978 din 16 mai 2011, prin care, după decesul Elenei Gaina, Vasile Gaina a moștenit 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 19 ianuarie 2012, prin care Elena Dobrogeanu a cumpărat 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Dobrogeanu asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Vasile Gaina asupra a 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Iurie Gurschi asupra a 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Portărescu asupra a 2, 555% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Marin Grigoraș asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Domnicăi Gurscaia asupra a 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Gaina asupra casei de locuit individuale amplasate în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; și dispunerea înregistrării în Registrul

bunurilor imobile a dreptului de proprietate al administrației publice locale a s. Copăceni asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, înscris actualmente după Elena Dobrogeanu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012 (vol. I, f.d. 209-214).

Prin hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov, Veronicăi Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil. S-au evacuat silit Nicolai Șamșurov, Veronica Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov din bunul imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Elenei Dobrogeanu și de care aceasta se folosește conform certificatului pentru întocmirea contractului de determinare a modului de folosință nr. 7401/14/20723 din 01 aprilie 2015. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurova împotriva Elenei Dobrogeanu, lui Mihail Dobrogeanu, Elenei Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliului r. Sângerei, intervenienți accesorii Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăceni și IP „Agenția Servicii Publice“ cu privire la declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 914 din 25 noiembrie 1999, a certificatului de proprietate nr. 781 din 25 noiembrie 1999, a certificatului de proprietate nr. 909 din 25 noiembrie 1999, a certificatului de moștenitor legal nr. 3967 din 26 mai 2011, a certificatului de moștenitor legal nr. 3678 din 16 mai 2011, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Dobrogeanu, Iurie Gurschi, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Domnica Gurscaia și Elena Gaina asupra bunurilor imobile și dispunerea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al administrației publice locale a s. Copăceni asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX (vol. II, f.d. 31-33).

La 18 ianuarie 2019, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei (vol. II, f.d. 29).

Prin încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă la 18 ianuarie 2019 de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, fiind înaintată cu omiterea termenului de atac (vol. II, f.d. 54-56).

La 05 martie 2019, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco, au declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel (vol. II, f.d. 60-61; 63).

În motivarea recursului, recurenții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco, au susținut că dispozitivul hotărârii

din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, a fost pronunțat în lipsa lor și au recepționat copia dispozitivului la 20 decembrie 2018.

Astfel, recurenții au indicat că la 18 ianuarie 2019, au declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, adică în a 29-a zi de când au aflat despre pronunțarea dispozitivului hotărârii respective, încadrându-se în termenul de 30 de zile prevăzut de legislația în vigoare pentru declararea apelului.

În continuare, recurenții au relevat că după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată în prima instanță, nici aceștia și nici avocatul lor nu au participat la ședința de judecată din 11 decembrie 2018, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii contestate.

Mai mult, recurenții au evidențiat că anterior ședinței de judecată din 11 decembrie 2018, prima instanță a admis o cerere de reclamare a probelor, care încă nu erau recepționate, astfel încât recurenții nici nu puteau presupune că la 11 decembrie 2018, va fi pronunțat dispozitivul hotărârii.

Recurenții au accentuat că în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă, instanța judecătorească soluționează cauzele civile inclusiv în temeiul art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un recurs efectiv.

Recurenții consideră că prin calcularea termenului de declarare a apelului din data pronunțării dispozitivului hotărârii, și nu din data comunicării acestuia, se scurtează termenul de atac și, respectiv, se diminuează de fapt drepturile procedurale, în comparație cu cele prevăzute de legislația în vigoare, ceea ce duce la o ingerință nejustificată în dreptul de acces la justiție.

Astfel, recurenții au notat că le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, stipulat la art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, și că dreptul la un recurs efectiv a fost transformat dintr-un drept real, în unul aparent și iluzoriu.

De asemenea, recurenții au afirmat că în contradicție cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu a convocat participanții la proces în ședință prealabilă, lipsindu-i în acest fel de posibilitatea de a se expune asupra încadrării în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei.

La 20 martie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Elena Dobrogeanu, Mihail Dobrogeanu, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliul r. Sângerei copia cererii de recurs depuse de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco (vol. II, f.d. 65).

Intimații Elena Dobrogeanu, Mihail Dobrogeanu, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliul r. Sângerei nu au depus referințe la recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea

încheierii.

După cum rezultă din actele cauzei, și anume din avizele de primire nr. DS3118107386AS și DS3118107387AS, la 21 februarie 2019, recurenții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au recepționat copia încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți (vol. II, f.d. 58-59).

În afară de aceasta, Colegiul relevă că încheierea contestată a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la data de 15 februarie 2019.

Astfel, Colegiul conchide că recurenții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, care au declarat recursul la 05 martie 2019, s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul constată că la 27 mai 2016, Elena Dobrogeanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Șamșurov și Veronicăi Șamșurov cu privire la evacuarea silită a lui Nicolai Șamșurov și a Veronicăi Șamșurov, precum și a tuturor membrilor familiei acestora, din bunul imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 4).

În ședința de judecată din 06 septembrie 2016, reprezentantul copârâților Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, avocatul Serghei Șteliman, a depus cerere reconvențională împotriva Elenei Dobrogeanu cu privire la constatarea faptului ca în anul 1995, lui Nicolai Șamșurov, prin hotărârea cârmuirii fostului kolhoz „XXII съезд КПСС“, i-a fost atribuită locuința amplasată în XXXXX, pentru locuire permanentă; recunoașterea dreptului lui Nicolai Șamșurov și a membrilor familiei sale de a se folosi de locuința atribuită prin hotărârea cârmuirii fostului kolhoz „XXII съезд КПСС“ și de a locui permanent în acest bun imobil; interzicerea Elenei Dobrogeanu a-l împiedica pe Nicolai Șamșurov și pe membrii familiei sale de a folosi locuința nominalizată; și încasarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 41-45; 55).

În ședința de judecată din 20 mai 2017, reprezentantul lui Nicolai Șamșurov și a Veronicăi Șamșurov, avocatul stagiar Veaceslav Domenco, a depus cerere de modificare a acțiunii reconvenționale, formulând împotriva Elenei Dobrogeanu și a lui Mihail Dobrogeanu pretenția privind obligarea de a nu-l împiedica pe Nicolai Șamșurov și pe membrii familiei sale de a folosi locuința amplasată în XXXXX (vol. I, f.d. 106; 124).

Prin încheierea protocolară din 27 iulie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, au fost introduși în proces în calitate de intervenienți accesorii Mihail Dobrogeanu și Primăria com. Copăcenii (vol. I, f.d. 125).

Prin hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov și Veronicăi Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil. S-au evacuat silit Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov cu toți membrii familiei din bunul imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Elenei Dobrogeanu și de care aceasta se folosește conform certificatului pentru întocmirea contractului de determinare a modului de folosință nr. 7401/14/20723 din 01 aprilie 2015. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva Elenei Dobrogeanu, intervenienți accesorii Mihail Dobrogeanu și Primăria com. Copăcenii, cu privire la constatarea faptului atribuirii locuinței pentru locuire permanentă, recunoașterea dreptului de a se folosi de locuință și de a locui permanent în aceasta și interzicerea de a pune piedici în folosirea locuinței (vol. I, f.d. 136-138).

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Serghei Șteliman, s-a casat hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, și s-a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Bălți, sediul Sângerei, în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 177-180).

Prin încheierea din 11 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, au fost introduși în proces în calitate de copârâți Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov (vol. I, f.d. 196).

La 04 octombrie 2018, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au depus cerere de modificare a acțiunii reconvenționale, indicându-i în calitate de copârâți pe Elena Dobrogeanu, Mihail Dobrogeanu, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliul r. Sângerei, iar în calitate de intervenienți accesorii – pe Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăcenii și IP „Agenția Servicii Publice“, și solicitând, suplimentar față de pretențiile formulate anterior, declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 914 din 25 noiembrie 1999, prin care Domnicăi Gurscaia i-au fost atribuite în proprietate 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 781 din 25 noiembrie 1999, prin care Elenei Portărescu i-au fost atribuite în proprietate 2, 555% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 909 din 25 noiembrie 1999, prin care Elenei Gaina i-au fost atribuite în proprietate 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor legal nr. 3967 din 26 mai 2011, prin care, după decesul Domnicăi Gurscaia, Iurie Gurschi a moștenit 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor legal nr. 3978

din 16 mai 2011, prin care, după decesul Elenei Gaina, Vasile Gaina a moștenit 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 19 ianuarie 2012, prin care Elena Dobrogeanu a cumpărat 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Dobrogeanu asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Vasile Gaina asupra a 15, 03% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Iurie Gurschi asupra a 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Portărescu asupra a 2, 555% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al lui Marin Grigoraș asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Domnicăi Gurscaia asupra a 32, 415% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Gaina asupra casei de locuit individuale amplasate în XXXXX, nr. cadastral XXXXX; și dispunerea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al administrației publice locale a s. Copăceni asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, înscris actualmente după Elena Dobrogeanu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012 (vol. I, f.d. 209-214).

Prin hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov, Veronicăi Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil. S-au evacuat silit Nicolai Șamșurov, Veronica Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov din bunul imobil amplasat în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Elenei Dobrogeanu și de care aceasta se folosește conform certificatului pentru întocmirea contractului de determinare a modului de folosință nr. 7401/14/20723 din 01 aprilie 2015. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională înaintată de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurova împotriva Elenei Dobrogeanu, lui Mihail Dobrogeanu, Elenei Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliului r. Sângerei, intervenienți accesorii Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăceni și IP „Agenția Servicii Publice“ cu privire la declararea nulității absolute a certificatului de proprietate nr. 914 din 25 noiembrie 1999, a certificatului de proprietate nr. 781 din 25 noiembrie 1999, a certificatului de proprietate nr. 909 din

25 noiembrie 1999, a certificatului de moștenitor legal nr. 3967 din 26 mai 2011, a certificatului de moștenitor legal nr. 3678 din 16 mai 2011, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 559 din 17 ianuarie 2012, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate al Elenei Dobrogeanu, Iurie Gurschi, Elena Portărescu, Marin Grigoraș, Domnica Gurscaia și Elena Gaina asupra bunurilor imobile și dispunerea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al administrației publice locale a s. Copăceni asupra a 50% din casa de locuit individuală amplasată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX (vol. II, f.d. 31-33).

Din materialele cauzei, Colegiul observă că la 18 ianuarie 2019, adică peste 38 de zile după pronunțarea dispozitivului, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei (vol. II, f.d. 29).

Prin încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov nu au solicitat repunerea în termen (vol. II, f.d. 54-56).

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În această conjunctură, Colegiul notează că spre deosebire de termenul de declarare a recursului, care curge din data comunicării, după caz, a încheierii, hotărârii sau deciziei integrale, termenul de declarare a apelului curge din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În sensul stabilirii limitelor temporale de declarare a apelului, legiuitorul nu a prevăzut excepții pentru participanții la proces legal înștiințați care au decis să nu participe la examinarea cauzei în primă instanță, cu atât mai mult – excepții pentru participanții la proces legal înștiințați care au participat la examinarea cauzei, dar nu s-au înfățișat în instanță la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, instanța de apel corect a conchis că termenul de declarare a apelului, care este comun tuturor participanților la proces, a expirat la 10 ianuarie 2019.

În situația în care apelanții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au depus cererea de apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, la 18 ianuarie 2019, este cert că termenul de declarare a apelului a fost omis, după cum a indicat și instanța de apel (vol. II, f.d. 56).

Or, legea procesuală civilă în vigoare nu prevede deplasarea momentului în care a început să curgă termenul de declarare a apelului, și nici întreruperea acestuia.

Totuși, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen. Așadar, potrivit art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive

întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Colegiul observă că apelanții Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov nu au solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, după cum a constatat și instanța de apel, care a considerat necesar să aplice sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, or însuși apelanții au indicat că urmează a fi considerat în termen apelul declarat la 18 ianuarie 2019, din motiv că abia la 20 decembrie 2018, au recepționat dispozitivul hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În speță, având în vedere constatarea celor două condiții de la art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, și anume depunerea apelului în afara termenului legal și omisiunea apelanților de a solicita repunerea în termen, instanța de apel corect a restituit cererea de apel.

Mai mult, cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz trebuie să fie exprimată din inițiativa participanților la proces, instanța nefiind îndreptățită, în lipsa unor dispoziții legale exprese, să efectueze din oficiu repunerea în termen, chiar dacă din ansamblul materialului probator administrat la dosar ar rezulta că participanții la proces au avut motive întemeiate de a nu îndeplini în termen actul de procedură.

În astfel de situații, Curtea Europeană a Drepturilor Omului este întotdeauna tranșantă, inclusiv în raport cu Republica Moldova, echivalând repunerea nejustificată în termenul de efectuare a actului de procedură cu încălcarea dreptului la proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice (cauzele Melnic v. Moldova și Popov v. Moldova (nr. 2)).

După cum rezultă din procesele-verbale ale primei instanțe, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, precum și avocatul acestora, Veaceslav Domenco, nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, dar avocatul Veaceslav Domenco a participat anterior la examinarea cauzei, și anume la ședința de judecată din 19 noiembrie 2018, și acesta cunoștea despre faptul că ședința de judecată a fost amânată pentru data de 11 decembrie 2018, ora 10.00 (vol. I, f.d. 243).

Mai mult, din materialele cauzei, și anume din avizele de primire nr. DS3121042017AR și DS3121042019AR, rezultă că însuși Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au fost legal citați pentru ședința de judecată din 19 noiembrie 2018 (vol. I, f.d. 241-242).

Conform art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși, iar culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

La fel, art. 100 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că în cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

Astfel, Colegiul concluzionează că în condițiile în care Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au fost legal citați pentru ședința de judecată din 19 noiembrie 2018, iar reprezentantul acestora, Veaceslav Domenco, a participat la ședința de judecată respectivă, se consideră că Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov au cunoscut despre faptul că ședința de judecată a fost amânată pentru data de 11 decembrie 2018, ora 10.00.

Totodată, Colegiul relevă că deși în ședința de judecată din 19 noiembrie 2018, avocatul Veaceslav Domenco a înaintat un demers de reclamare a probelor, instanța de judecată doar l-a anexat la materialele cauzei, urmând să se expună asupra acestuia în cadrul următoarei ședințe de judecată.

Prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, a fost respins ca neîntemeiat demersul avocatului Veaceslav Domenco de reclamare a probelor (vol. II, f.d. 10).

Astfel, Colegiul consideră că este neîntemeiat argumentul recurenților precum că aceștia nu puteau presupune că la 11 decembrie 2018, va fi pronunțat dispozitivul hotărârii. Or, Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov se puteau aștepta în mod rezonabil că în ședința de judecată din 11 decembrie 2018, instanța de judecată va respinge demersul avocatului Veaceslav Domenco de reclamare a probelor, va purcede la examinarea cauzei în fond și va pronunța dispozitivul hotărârii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco, împotriva încheierii instanței de apel este neîntemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov, reprezentați de avocatul Veaceslav Domenco, împotriva încheierii din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov,

reprezențați de avocatul Veaceslav Domenco.

Se menține încheierea din 15 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Dobrogeanu împotriva lui Nicolai Șamșurov, Veronicăi Șamșurov, Vitalie Șamșurov și Marin Șamșurov cu privire la evacuarea din bunul imobil și încasarea cheltuielilor de judecată; și la cererea reconvențională depusă de Nicolai Șamșurov și Veronica Șamșurov împotriva Elenei Dobrogeanu, lui Mihail Dobrogeanu, Elenei Portărescu, Marin Grigoraș, Iurie Gurschi, Vasile Gaina și Consiliului r. Sângerei, intervenienți accesorii Vitalie Șamșurov, Marin Șamșurov, Primăria com. Copăceni și IP „Agenția Servicii Publice“, cu privire la constatarea atribuirii bunului imobil pentru locuire permanentă, recunoașterea dreptului de folosință a bunului imobil, interzicerea creării obstacolelor în folosirea bunului imobil, declararea nulității absolute a certificatelor de proprietate, a certificatelor de moștenitor legal și a contractului de vânzare-cumpărare, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii privind dreptul de proprietate, obligarea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan